

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE, za obdobje 24. 10. 2019

Število objav: 10

Internet: 6

Tisk: 4

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 4

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 5

Internet	Naslov	Nemška in slovenska podjetja na ohlajanje gospodarstva tokrat bolje pripravljena		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 5	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatere druge panoge, kot sta gradbeništvo in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi...			

Internet	Naslov	Novembra javna dražba nepremičnin v Kopru		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Primorske.si; 154.470, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...sklope večjih zemljišč na območju Zgornjih Škofij z razgledom na morje, katerih izklicna cena znaša od 81.808 do 88.762 evrov in najboljšega ponudnika za gradbeni parceli na Grinjanu, velikosti 1302 kvadratnih metrov, za katere bo treba odšteti vsaj 83.601 evro. Celoten seznam nepremičnin, ki jih bo občina prodajala na...			

Tisk	Naslov	V Slovenj Gradcu bi nadomestilo zdaj nižali		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Večer; 107.900, Slovenija	Stran: 13	Površina: 717 cm ²
	Rubrika, Datum	Koroška; 24. 10. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Urška Polanc		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...obremenjene z davkom. V letu 2018 so od fizičnih oseb pobrali 50.181 evrov, od pravnih oseb pa 125.298 evrov. Tudi v Podvelki in Mislinji čakajo na zakon o davku na nepremičnine , za kar cene NUSZ ne bodo spreminjali. V Podvelki so v letu 2018 od pravnih oseb pobrali 239.546,45 evra, od fizičnih pa 23.081,76 evra, v Mežici od fizičnih...			

Tisk	Naslov	Vonj po zelenjavi prežene vse skrbi		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Kmečki glas; 73.000, Slovenija	Stran: 12	Površina: 981 cm ²
	Rubrika, Datum	Reportaža; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Kristijan Hrastar		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...zelenjave - ena takšnih je kisarna. Bolcarjevi upajo na ustrezno državno pomoč ter si ob tem želijo enostavnejše in dostopnejše poti z jasnimi predpisi glede gradbene zakonodaje o umestitvi rastlinjakov na kmetijska zemljišča. Morda bodo ob lažji zakonodaji v prihodnje razširili tudi dopolnilno dejavnost še z drugimi predelavami,...			

Internet	Naslov	Na vašo pobudo: O županovih »prioritetah«		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Dolenjskolist.si; 39.925, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	M. Martinović		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...leta 2018 naprej se je le upočasnila. Upočasnitev postopka pa je zaradi velike systemske spremembe zakonodaje, ki povsem na novo določa temeljne pojme o gradbenih parcelah , vrstah objektov, drugih posegov v prostor, strokovno upravičena. Dokument, ki je neposredna podlaga za izdajo gradbenih dovoljenj in komunalno opremljanje...			

Internet	Naslov	Nemška in slovenska podjetja na ohlajanje gospodarstva tokrat bolje pripravljena		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Politikis.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	Uredništvo		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatere druge panoge, kot sta gradbeništvo in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi...			

Internet	Naslov	Nemška in slovenska podjetja na ohlajanje gospodarstva tokrat bolje pripravljena		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatere druge panoge, kot sta gradbeništvo in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi...			

Internet	Naslov	IoT - industrijski internet stvari - se v proizvodnih podjetjih pojavlja predvsem zaradi poslovnih potreb 15.10.2019 14:30 Čas branja: 5 min eNovice Tovarna leta Napišite svoj komentar Pred pisanjem je smiselno prebrati pravila foruma .Uredništvo Finance.si bo po svoji presoji sporna sporočila izbrisalo in po potrebi posameznim avtorjem odvzelo možnost pisanja. Opozorilo: po Kazenskem zakoniku KZ-1 je posameznik kazensko odgovoren za javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti ter za grožnjo, da bo napadel življenje ali telo druge osebe. Finance bodo pomagale pri ugotavljanju identitete avtorjev sporočil, če bodo k temu pozvane s strani pristojnih organov. Po vnosu imena ali e-naslova boste po elektronski pošti prejeli povezavo za prijavo in nastavitve gesla. Novi na Finance.si? Registrirajte se! Že imate uporabniško ime? Prijava Pomoč pri registraciji in prijavi: admin@finance.si Zbranih podatkov ne posredujemo tretjim osebam. Zasebnost...		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Tovarna.finance.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 23. 10. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Slavko Kastelic		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...vzdrževanja proizvodnih sredstev na podlagi aplikacij IoT podjetjem lahko prihranile več kot 300 milijard evrov na leto . Največji izziv je podatkovno inženirstvo Pri uvajanju IoT podjetja najpogosteje naletijo izzive, povezane z velikimi naložbami in negotovostjo glede njihove donosnosti, z varnostjo podatkov...			

Tisk	Naslov	JE KRIŽNO LEPLJEN LES BETON PRIHODNOSTI?		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Finance - priloga; , Slovenija	Stran: 14	Površina: 376 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 10. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...JE KRIŽNO LEPLJEN LES BETON PRIHODNOSTI? Po stoletju splošne uporabe betona v gradbeništvu je ta trčil ob omejitve, kijih narekujejo zlasti ukrepi za zmanjšanje energijske potratnosti pri proizvodnji gradbenih materialov, ogrevanju in ohlajanju...			

Tisk	Naslov	Škarje, beton in stanovanjski zakon		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Finance - priloga; , Slovenija	Stran: 3	Površina: 236 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 10. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbena parcela , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	UVODNIK V Škarje, beton in stanovanjski zakon Vasilij Krivec Vasilij, krivec@finance.si Državljeni upravičeno pričakujejo možnost izbire, kije, drugače kot v urejenih državah Evropske unije, zdaj tako rekoč nimajo. Ali bodo stanovanje kupili ali kakovostno živeli v najetih institucionalnih			

Nemška in slovenska podjetja na ohlajanje gospodarstva tokrat bolje pripravljena

Ni razlogov za pesimizem, je pa treba biti realist glede tega, da nedvomno prihaja do ohlajanja gospodarstva, ki bo vplivalo tudi na slovenska podjetja, a prepričana sem, da ne bo šlo za krizo takih razmer, kot smo jo imeli pred desetletjem, je danes v Mariboru povedala direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice Gertrud Rantzen. Rantznova je bila gostja poslovno-izobraževalnega zajtrka v organizaciji revije Direktor in družbe Targo Finance, ki je potekal v Poslovni coni Tezno. Kot je povedala, so tako nemška kot slovenska podjetja po zaslugi zelo dobrega poslovanja na morebitno novo krizo precej bolje pripravljena, kot je to bilo ob prejšnji globalni krizi. Slovenski gospodarski minister Zdravko Počivalšek je nedavno ob podelitvi nagrad najboljšim podjetjem v Podravju dejal, da krizo kličejo tudi mediji in ker si jo tako želimo, jo bomo tudi dobili. Nemška gostja se z njim do neke mere strinja, saj je marsikdaj o tem več govorjenja kot realnosti.

Po njenih besedah so v nemškem gospodarstvu že nekaj časa signali, da ni več tako velike rast kot zadnja leta, ki so jih nekateri imenovali kar za gospodarski čudež številka dva. "Vsem je bilo jasno, da tako ne more ostati ves čas in da bo prišlo do upočasnitve. Do te že prihaja, za kar je kar nekaj razlogov," je dejala.

Med temi je omenila gospodarsko vojno med **ZDA** in Kitajsko, ki precej vpliva na nemško strojno industrijo, ter seveda evropsko nedokončano zgodbo okoli brexita, saj podjetja zaradi nejasnosti ne vedo, kako bi ravnala in kaj se bo po njem zgodilo.

Najbolj je trenutno v Nemčiji po besedah Rantznove prizadeta avtomobilska industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatero druge panoge, kot sta **gradbeništvo** in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi potrošnji.

"Trenutni izračuni kažejo na enoodstoten padec gospodarske rasti in za zdaj kaže na rahel padec, vendar ne najverjetneje zgolj kratkoročno. Še zdaleč pa to ne bo takšnega obsega, kot smo mu bili priča pred desetletjem. Podjetja so se namreč na to boljše pripravila," je prepričana Rantznova, ki večji problem in izziv za nemško gospodarstvo vidi v pomanjkanju kvalificirane delovne sile.

Ob tem direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice potrjuje tudi, da slovensko gospodarstvo lahko občuti trenutni padec v Nemčiji, kar so ji zlasti predstavniki avtomobilske industrije, ki prejemajo manj naročil, že sporočali. Po eni strani je to zaradi pomanjkanja delovne sile tudi v Sloveniji celo dobrodošlo, vsekakor pa so tudi slovenska podjetja, ki so bila pred desetimi leti zelo prizadeta, boljše pripravljena na sedanji padec rasti.

"Tako nemška kot slovenska podjetja so v tistih časih prejela lekcijo in danes ne stavijo več le na kratkoročne dobičke, pač pa so bolj previdna in razmišljajo tudi o časih, ko ni vse idealno," pravi Rantznova in dodaja, da se zdaj podjetniki, še zlasti manjši, kakršnih je v Sloveniji večina, zdaj znajo hitreje prilagoditi na potrebe trga.

Slovensko gospodarstvo je po njenih besedah pomemben partner za Nemčijo, saj se je blagovna menjava med državama začela pri štirih milijardah evrov, zdaj pa ta znaša že okoli 12 milijard evrov. To je na primer dvakrat toliko kot menjava z Grčijo, ki je sicer bistveno večja država.

Še vedno je tudi dovolj priložnosti za krepitev sodelovanja, poleg avtomobilske branže v luči demografskih sprememb predvsem na področju inovativnih rešitev za zagotavljanje zdravstvene in wellness oskrbe, težje je prodreti na področju živilske industrije, a tudi tam obstajajo tržne niše, kot je področje zdrave ali veganske prehrane. Veliko priložnosti v prihodnje vidi tudi na področju energetike.

"V Sloveniji je veliko malih podjetij, ki so zelo inovativna ter so zagotovo lahko zelo zanimiva za nemška podjetja, a je potrebno poiskati pot do njih. Prednost slovenskih podjetij v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi je tudi v tem, da so sposobna izdelati enako ali celo bolj kakovostne proizvode kot nemška, hkrati pa so vendarle tudi precej cenejša," je še dodala Rantznova.

Novembra javna dražba nepremičnin v Kopru

[Spletno uredništvo](#)

Istra

23. 10. 2019, 09.28

Koprska občina bo izvedla novo javno dražbo nepremičnin, na kateri bo iskala kupce za 21 nepremičnin oziroma nepremičninskih sklopov v skupni vrednosti 1.237.843,40 evra. Rok za vplačilo varščin je 29. oktobra, javna dražba bo v prostorih Mestne občine Koper 5. novembra, ob 10. uri zjutraj.

Naprodaj bosta tudi dve večji stanovanjski enoti v zgornji etaži objekta na naslovu Istrska cesta 13, v katerem deluje veterinarska ambulanta Koper. Foto: Zdravko Primožič/FPA

KOPER > Med nepremičninami, ki bodo naprodaj, je dotrajana 182 kvadratnih metrov velika stanovanjska stavba na naslovu Ilirija 22 v Bertokih. Za hišo potrebno prenove, želi občina iztržiti vsaj 61.832 evrov. Naprodaj bosta tudi dve večji stanovanjski enoti v zgornji etaži objekta na naslovu Istrska cesta 13, v katerem deluje veterinarska ambulanta Koper. Stanovanji v velikosti 145,3 in 132,2 kvadratna metra sta potrebni temeljite prenove, prodajata pa se v paketu po izklicni ceni 177.834 evrov.

Občina je na tokratno dražbo nepremičnin umestila tudi 695 kvadratnih metrov veliko parcelo ob šoli v Marezigah s pogledom na Koprski zaliv, katere izklicna cena znaša 92.046 evrov, in 2.703 kvadratne metre velik sklop zemljišč v neposredni bližini, za katere si občina nadeja, da bi iztržila vsaj 238.295 evrov. Poleg tega koprška občina išče kupce za tri sklope večjih zemljišč na območju Zgornjih Škofij z razgledom na morje, katerih izklicna cena znaša od 81.808 do 88.762 evrov in najboljšega ponudnika za **gradbeni parceli** na Grinjanu, velikosti 1302 kvadratnih metrov, za katere bo treba odšteti vsaj 83.601 evro.

Celoten seznam nepremičnin, ki jih bo občina prodajala na javni dražbi, si lahko pogledate na povezavi: <https://www.koper.si/sl/tenders/javna-drazba-za-prodajo-nepremicnin-v-lasti-mok/>

V izklicnih cenah nista všteta davek na dodano vrednost oziroma davek na promet nepremičnin.

NUSZ PO OBČINAH

V Slovenj Gradcu bi nadomestilo zdaj nižali

Urška Polanc

V Radljah so nedavno spremenili odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, naslednje leto ga bodo še v Slovenj Gradcu in na Prevaljah. Koliko pa zaračunavajo v drugih koroških občinah?

V luči razprav, ki jih je v Radljah ob Dravi sprožila sprememba odloka nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), smo preverili, kako o tej dajatvi razmišljajo v drugih koroških občinah. Le z dravograjske občine podatkov ni, na naša vprašanja niso odgovorili več tednov. Zanimalo nas je predvsem, kako se v občinah opredeljujejo do plačila NUSZ obrtnikov in podjetnikov. V Radljah so namreč slednji ob zvišanju te dajatve več mesecev protestirali, v podobni situaciji so leta 2016 ravnali podjetniki v Slovenj Gradcu. Kaj je podražitev v minulih letih prinesla mestni občini in tamkajšnjemu podjetniškemu razvoju? "Ko smo prejeli položnice z višjimi zneski, je zavladala panika, kajti bili so tudi desetkrat višji, kar za obrtnike pomeni hud problem. Stopili smo jim v bran, se skušali dogovoriti z občino, samo v nekaj dneh smo zbrali čez 2500 podpisov, a takrat smo bili neuspešni," je povedal **Ivan Meh**, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Slovenj Gradec. Da gre za enormne številke - nekateri obrtniki so prej plačevali 1500 evrov, nato kar 7000, spet drugi ob slovenjgraški obvoznici prej 6000, nato tudi po 28 tisoč -, je pojasnil predsednik in dodal, da so se v teh letih dva ali trije večji obrtniki, ki imajo tudi po 55 zaposlenih, preselili iz Slovenj Gradca v druge občine, nekaj obrtnikov pa je moralo zapreti svoje delavnice, saj je bilo letno plačilo zanje previsoko.

"Nerazumno je, da lahko občina tako obdavči svoje obrtnike. Zavedamo se, da moramo davke plače-

vati, a ti morajo biti sorazmerni, dobili smo tudi izvedenca nepremičninske zbornice. Njegove ugotovitve so bile nam v prid. Občine tu najlažje dobijo denar, država tega ne bi smela dopuščati, ampak točko za izračun določiti za celotno pokrajino," je povedal Meh, ki ga veseli, da je zdaj v občini več posluha za 350 obrtnikov, od tega 250 samozaposlenih, saj so jim obljubili, da bodo NUSZ v prihodnje nižali in da bodo plačevali približno toliko, kot so pred leti. S slovenjgraške občine so nam potrdili, da imajo NUSZ v prihodnjem letu nameniti nižati, in sicer v poslovnih conah, da bi spodbudili poslovno okolje v občini. "Radi bi, da bi se obrtniki in podjetniki počutili sprejete, poskrbeli bomo za bolj pravično obračunavanje," je povedal župan Slovenj Gradca **Tilen Klugler**, ki razmišlja, da so manjši samostojni podjetniki v občini še kako pomembni, saj kot največji delodajalci prispevajo k socialni varnosti. Na ta način je v občini namreč zaposlenih več kot tisoč prebivalcev. Razložil nam je, da bodo podrobno preučili različne primere, prav bi namreč bilo, da se tistemu, ki ima na svojem zemljišču daljšo dovozno pot, obračunajo manj kot drugemu, ki ima večjo stavbo. Bolj konkretno se bodo o tem pričeli pogovarjati novembra, je še napovedal župan.

Tudi na prevaljski občini že pripravljajo spremembo odloka o NUSZ, dvignili bodo postavko nadomestila za nezazidana stavbna zemljišča, preostalih podrobnosti zdaj še nimajo opredeljenih. Do zdaj, tako kot tudi v Ribnici na Pohorju, občanom nezazidanih stavbnih ze-

mljišč za stanovanjski namen na Prevaljah sploh niso zaračunavali, zelo nizka (83,58 evra za 500 kvadratnih metrov) pa je bila cena za nezazidana stavbna zemljišča za poslovni namen. Ribnica, edina občina na Koroškem, prav tako ne zaračunava poslovnih nezazidanih stavbnih zemljišč: "V naši občini so nezazidana stavbna zemljišča trgu vedno na razpolago, zato ne razmišljamo, da bi jih finančno obremenili." V Vuzevci so višino točke za izračun NUSZ nazadnje usklajevali leta 2015, zdaj pa tega zaradi spremembe zakonodaje ne počnejo več. Pojasnjujejo še, da nimajo večjih nezazidanih površin, tiste, ki so, pa so obremenjene z davkom. V letu 2018 so od fizičnih oseb pobrali 50.181 evrov, od pravnih oseb pa 125.298 evrov. Tudi v Podvelki in Mislinji čakajo na zakon o davku na nepremičnine, za kar cene NUSZ ne bodo spreminjali. V Podvelki so v letu 2018 od pravnih oseb pobrali 239.546,45 evra, od fizičnih pa 23.081,76 evra, v Mežici od fizičnih oseb 81 tisoč evrov in 56 tisoč od pravnih. Odlok so na Muti nazadnje spreminjali leta 2009, a sprememba ni vplivala na izračun. V občini Črna na Koroškem vrednost točke za odmero NUSZ sprejemajo letno, v Radljah so odmero spremenili, saj je ministrstvo za okolje in prostor pri obračunu zaznalo več nepravilnosti.

Dva ali trije večji obrtniki s 55 zaposlenimi naj bi zaradi previsokega

nadomestila zapustili Slovenj Gradec

Tisti, ki želijo, naj gradijo

V Radljah ob Dravi ob tem, ko bodo morali občani prihodnje leto več plačati za nezazidana stavbna zemljišča za stanovanjski namen, med drugim predstavljajo novo občinsko strategijo. Lastniki nepozidanih stavbnih zemljišč velikokrat ne nameravajo reševati svojega stanovanjskega problema, temveč jih želijo čim dražje prodati, javni interes, ki ga ščiti lokalna skupnost, pa je, da omogoča stanovanjsko in poslovno gradnjo z izgradnjo komunalne infrastrukture, so pojasnjevali v Radljah. Podobno so nam povedali tudi na Občini Mislinja: "Naše stališče je, da z odmero NUSZ za nezazidana stavbna zemljišča aktiviramo še nepozidane površine, namenjene gradnji objektov." Tudi na Ravnah želijo zagotavljati parcele za novograditelje in nasploh proste parcele, s katerimi lahko dvignejo kakovost življenja občanov in občanov ter omogočajo priseljevanje.

Nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

Občine	Stanovanje, 50 m ² , komunalno opremljeno	Poslovni prostor, 100 m ² , komunalno opremljeno	Nezazidano st. zem., 500 m ² , stan. namen	Nezazidano st. zem., 500 m ² , posl. namen
Slovenj Gradec	35,25 €	1. območje, 323,3 € 2. in 3. območje, 196,1 €	2. območje, 92,75 € 3. območje, 74,2 €	2. območje, 482,3 € 3. območje, 275,6 €
Ravne na Koroškem	21,48 €	226,11 €	161 €	818,71 €
Dravograd	34, 85 €	369 €	143,5 €	451 €
Prevalje	21,49 €	272,23 €	0	83,58 €
Radlje ob Dravi	33,37 €	2019 - 86,88 € 2020 - 130,66 € 2021 - 176,53 €	2019 - 37,50 € 2020 - 132 € 2021 - 220 €	2019 - 125 € 2020 - 248,75 € 2021 - 498,75 €
Mežica	27,5 €	130 €	100 €	115 €
Črna na Koroškem	od 12,20 € v 4. območju do 22 € v 1. območju	250 € (trgovina v I. območju)	1. območje, 220 €	od 1000 € do 1700 €
Vuzenica	19,26 €	66,7 €	59,25 €	112,1 €
Muta	1. območje, 18,90 € 2. območje, 16,48 €	67, 17 €	1. območje, 99,25 € 2. območje, 66, 15 €	1. območje, 330, 89 € 2. območje, 248,10 €
Podvelka	22 €	jih ni	115 €	jih ni
Ribnica na Pohorju	27,23 €	76,66 €	0	0
Mislinja	1. območje, 26,74 € 2. območje, 25,79 €	1. območje, 143,76 € 2. območje, 108,26 €	88,74 €	177,48 €

Podatke smo pridobili od vsake občine posebej, razen za Občino Dravograd, ki nam podatkov edina ni posredovala, zato smo uporabili tiste, ki jih v svojih gradivih navaja Občina Radlje. Pri cenah lahko prihaja do odstopanj zaradi različnih dejavnikov.

VEČER

V Radljah so znatno povišali nadomestilo za podjetnike in obrtnike.

Foto: Igor NAPAST

Kmetija Bolcar iz Spuhlje na Ptuju

Vonj po zelenjavi prežene vse skrbi

Kristijan Hrastar

Kmetija Bolcar je bila pred kratkim izbrana za kmetijo leta po izboru Mestne občine Ptuj. Pred petnajstimi leti so se usmerili v pridelavo zelenjave na dobrih šestih hektarjih kmetijskih površin, pri čemer je trideset arov pokritih za pridelavo zelenjave v rastlinjaki. Na širšem ptujskem območju so hitro postali prepoznavni po kakovostno pridelanih zelenjadnicah, ki jih prodajajo doma na kmetiji, v javnih zavodih kot tudi na stojnici in v manjši trgovini.

Na kmetiji so nas pričakali mladi prevzemnik Franci z očetom Brankom, mamo Brigito, sestro Veroniko in malim Liamom. Zanje se je dan pričel že zelo zgodaj, ko so v jutranjih urah nabrali vrtnine, jih pripravili in odpeljali odjemalcem. Poudarjajo, da je vse, kar pridelajo, vzgojeno na kar se da naraven način, kar se vidi tudi po tem, da je solata, ki je zjutraj ob nakupu še vsa krhka in diši po domači zemlji, popoldne že kar malo uvela, a vseeno še kako dobra.

ZELENJAVA, SADIKE IN SADIJE

Kmetija Bolcar je ena redkih zelenjadarskih kmetij na Ptujskem območju, na kateri pridelujejo široko paleto zelenjave. Na prostem in v rastlinjaki pridelujejo solato, zelje, paradižnik, papriko, fižol, čebulo, korenje, peteršilj, mladi in pozni krompir (po novi zakonodaji sodi med poljščine), radič, endivijo, kumare, lubenice, blitvo, cvetačo, glavni ohrovt in še vso drugo sezonsko zelenjavo ter jagode. Prilagajajo se povpraševanju na trgu ter tako na leto posadijo okoli sto tisoč sadik solate (sejejo jo na vsakih deset dni), okoli šestdeset tisoč sadik zelja, tisoč sadik paradižnika, tri tisoč sadik paprike, na 30 arov pridelujejo fižol. Skupaj v enem letu pridelajo 40 ton solate, 120 ton zelja in okrog 8 ton paradižnika. Na leto pridelajo čez 200 ton zelenjave. Letos tako visokih pridelkov ne bodo dosegli, ker jim je večji del pridelka uničila toča, v poletnih mesecih pa je veter celo podrl dva rastlinjaka.

Včasih so bili v okolici številni pridelovalci zelenjave, se spominja oče Branko. »Kamor si pogledal, so bile same njive z zeljem, tudi vzgoje paprike pa kumar so se ljudje lotili, zdaj so tovrstno manjšo družinsko pridelavo povsem uničili veliki trgovci. Preprosto se ne splača truditi z vsem tem delom, zasluzka pa ni pravega. Povrh pa nas vse pogosteje pestijo vremenske neviščnosti, neurja s točo, pozebo in sušo, in človek se res prične spraševati, kaj mu je tega treba.« A ni treba dolgo čakati na odgovor, zakaj pri Bolcarjevih še vztrajajo.

PO ZELENJAVO KAR NA KMETIJO

»Za nas je pomembno, da imamo stalne kupce in da dobro sodelujemo z gostinci, ki jih dnevno oskrbujemo s svežo zelenjavo. Kot dobra odločitev se je pokazala tudi postavitve stojnice pri blokovskem naselju, ki pa zadnje leto ni delovala, saj je bila Veronika na porodniškem dopustu. Zdaj se vrača, bomo pa to stojnico najverjetneje preselili, a ne prav daleč,« pravi Franci. »Prodajalna ob Ormoški cesti ima svoje stranke, čeprav so v bližini nakupovalni centri, mnogi pa pridejo kar k nam domov, pogledajo po dvorišču, kaj ponujamo, in se založijo z zelenjavo.« Opažajo, da je vse več mladih, ki se odločajo za lokalno pridelano hrano. Slabo tretjino pridelka Bolcarjevi prodajo javnim zavodom, ki se lahko tudi brez javnih razpisov z manjšim delom živil oskrbijo pri domačih pridelovalcih.

Eden najpomembnejših pridelkov na kmetiji je solata. Na

vsakih deset do petnajst dni tako posadijo po deset tisoč sadik naenkrat. Pri tem delu si pomagajo s strojem, a samo sajenje je še vedno opravljeno na roke.

»Po jutranjem prihodu z njiv svežo zelenjavo pripravimo za razvoz, in ko je to opravljeno, sledijo domača opravila ter dogovori o tem, kaj bomo sejali in sadili. Proti večeru, ko se ozračje ohladi, pa gremo spet na njive in opravljamo različna dela.«

POVRNITI PRIDELAVO IN PREDELAVO ZELENJAVE

Stanislava Pažek, svetovalka specialistka za predelavo zelenjave in poljščin pri KGZ Ptuj, pravi, da so Bolcarjevi ena redkih kmetij na Ptujem polju, ki so se podali na pot zelenjadarstva in uspešno tržijo lokalno. Kljub temu da so tla na Ptujem polju zelo ugodna za pridelavo zelenjadnic, ni pridelovalcev. Vsi menijo, da je pri zelenjadarstvu preveč dela in premajhen zaslužek. Pred leti so njivske površine prekrivale zelenjadnice, veliko je bilo zelja, paradižnika, kumar in kumaric za vlaganje. »Želimo si, da bi zelenjadnice ponovno v večjem obsegu našle prostor na naših njivah. Te površine bi zagotavljale domačo, lokalno pridelano zelenjavo, ki bi potrošnikom še dodatno prinesla zavedanje, kaj pomeni domača hrana. Na KGZ Ptuj se trudimo s prijavo na različne projekte, organiziramo zelenjadarske posvete, vodimo delavnice in strokovna predavanja na temo zelenjadarstva in predelave zelenjadnic, ki bi bile potrošnikom na voljo skozi vse leto. Delo na zavodu povezujemo s sorodnimi organizacijami, kot so Kmetijska zadruga Ptuj, Semenarna Ljubljana ter Šolski center Ptuj. Z zavoda Maribor kmetijo Bolcar že vrsto let spremlja specialistka za vrtnarstvo Miša Pušenjak, koordinatorka za dopolnilne dejavnosti pri KGZ Ptuj Slavica Strelec pa svetuje kmetiji in skupaj s pridelovalcem išče rešitve.«

Pri Bolcarjevih vse sadike zelenjave pridelajo sami v lastnih rastlinjakih. Z javnimi zavodi imajo podpisane pogodbe na letnem ali petletnem nivoju, med načrti za prihodnost pa je še dodatnih 50 arov rastlinjakov, ki zagotavljajo ustrezne pridelovalne pogoje skozi večji del leta.

Mladi prevzemnik na kmetiji si želi, da bi v prihajajočem programskem obdobju imel možnost za prijavo na različne razpise: gradnja rastlinjakov, hladilnice, prostora za skladiščenje in morda predelavo zelenjave – ena takšnih je kisarna. Bolcarjevi upajo na ustrezno državno pomoč ter si ob tem želijo enostavnejše in dostopnejše poti z jasnimi predpisi glede **gradbene zakonodaje** o umestitvi rastlinjakov na kmetijska zemljišča. Morda bodo ob lažji zakonodaji v prihodnje razširili tudi dopolnilno dejavnost še z drugimi predelavami, ki bi omogočile prodajo v zimskih mesecih. Vendar se ustavijo tudi ob misli, da bi ob takšnem projektu nujno potrebovali še dodatni dve polni delovni moči, kar pa finančno na kmetiji trenutno ni mogoče.

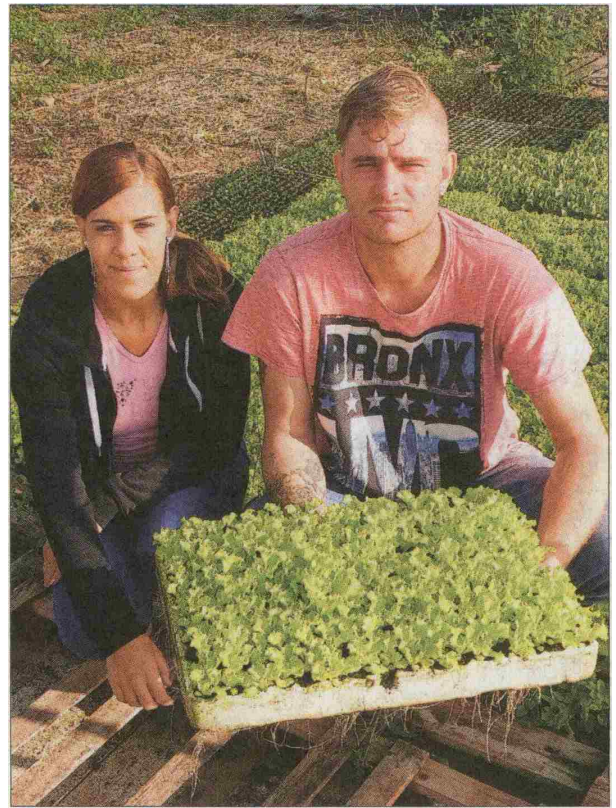
Že do sedaj na leto ob sveži prodaji predelajo še štiri do pet ton zelja – domače Bolcarjevo kisló zelje z dodatkom celega popra, kumine, lovorja in 2 odstotkov grobo mleto piranske soli. Priprava na kisanje je v jeseni ob tehnološki zrelosti zelja tradicionalen postopek, ki se ga poslužujejo vsa leta. Zeljne glave očistijo in pripravijo za ribanje okrog 300 kg na teden, delo poteka v celoti ročno od priprave do ribanja. Po končani fermentaciji kisló zelje v javne zavode in vrtce dostavijo po naročilu, v trgovini ga je moč kupiti v kilogram-

skih plastičnih posadah.

Stanislava pridelavo zelenjave na kmetijah komentira z besedami: »Morda v prihajajočem obdobju tako na Ptuju kot tudi drugod po Sloveniji dvignemo pridelavo in predelavo zelenjave in poljščin ter s tem povečamo do sedaj tako nizko samooskrbo z zelenjadnicami. Ob ustrezni finančni pomoči in vzpodbudah ter povezovanju tako medsebojnem kot v projektih, ki prihajajo, imamo idealne pogoje, kajti Ptujsko polje ima poleg kakovostnih tal za pridelavo zelenjadnic tudi velike neizkoriščene možnosti namakanja.«

»To, kar počnemo, je za nas način življenja. Ni lepšega, kot zgodaj zjutraj vonjati zelenjavo na poljih. Dober je občutek, ko imaš od zemlje umazane roke in tudi bolečina v križu ni neprijetna, ko se zravnaš po dolgem sklanjanju nad njivo dišečega pridelka. Država bi nas kmete morala bolj ceniti, kajti ni vsak za delo na kmetiji. Pa država vse prevečkrat pozablja na nas.«

Želja v prihodnje je, da obstoječo trgovinico spremenijo v prostor, kjer bi tekla samopostrežna prodaja zelenjave brez prisotnosti prodajalca. Vso paleto zelenjave bi zjutraj dostavili, naložili na police in pripravili vsak dan sveže za kupce. Razmišljajo o enotni ceni 1,50 evra za kg katere koli zelenjave, ki si jo bo lahko kupec nabral in stehal na elektronski tehtnici ter pustil znesek na avtomatu.

Mladi prevzemnik Franci Bolcar s sestro Veroniko

Oče Branko Bolcar s Slavico Strelec in Stanislavo Pažek s KGZ Ptuj

V trgovinici na Ptuju Veronika prodaja sveže pridelano zelenjavo.

Kmetija Bolcar ponuja raznovrstno zelenjavo.

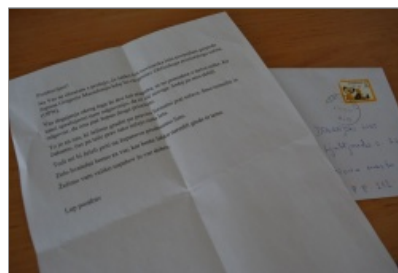
Neurje jim je poleti podrlo dva rastlinjaka.

Na vašo pobudo: O županovih »prioritetah«

23.10.2019 | 19:30

Novo mesto - Na anonimke se na uredništvu Dolenjskega lista neradi odzivamo, saj konstruktivna kritika lastnega imena ne skriva. A ker se zadnje tovrstno pisanje nanaša na gradbena dovoljenja oz. občinski prostorski načrt (OPN) in zato večje število občank in občanov, smo naredili izjemo.

Vse navedbe iz anonimke so z MO Novo mesto zavrnil. (Foto: M. M., arhiv DL)

V anonimnem pismu, prispelem po navadni pošti, nas je nekdo prosil, da novomeškega župana **Gregorja Macedonija** vprašamo, kdaj bo razgrnitev OPN: »Vsa dogajanja okrog tega že dve leti stagnirajo, se ne premaknejo z mrtve točke. Ko samo sprašujemo, nam odgovorijo, da ni nič novega. Zdaj pa smo dobili odgovor, da ima župan druge prioritete. To je za nas, ki želimo graditi po formalnopravni poti, težava.«

Z MO Novo mesto so glede OPN in izdaje gradbenih dovoljenj pripravili izčrpen odgovor. Poudarili so, da je novomeška občina kot prva mestna v Sloveniji sprejela povsem nov prostorski načrt leta 2009 in z njim nadomestila tri desetletja star prejšnji odlok. »Občinski svet je s sprejetjem OPN povečal stavbna zemljišča s predhodnih 1.738 ha na 3.007 ha. Zadosten obseg stavbnih zemljišč omogoča investicije v gradnje. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (za kar so priložili tudi preglednico; op. av.) je bilo v Novem mestu v merilu celotne Slovenije izdanih največ gradbenih dovoljenj na število občanov. Že v prvem letu po sprejetju OPN (2010) se je število podvojilo, v letu 2018 je bilo že petkrat večje kot v letu 2009. V Ljubljani je bilo v letu 2018 izdanih 0,8 gradbenega dovoljenja na prebivalca, v Novem mestu pa 4,7.«

V nadaljevanju so zapisali, da morajo biti obsežnejše širitve stavbnih zemljišč upravičene s porabo obstoječih stavbnih zemljišč, opravijo pa se v daljših časovnih obdobjih, navadno v desetletjih. Zato bi 1.269 ha novih stavbnih zemljišč, določenih z OPN v letu 2009, po njihovem mnenju morale za razvoj Novega mesta zadoščati za več desetletij. »Ker gre pri širitvah stavbnih zemljišč navadno za posege na

varovana kmetijska in gozdna zemljišča, je Državni zbor z zakonom o urejanju prostora predpisal poseben postopek, ki je izjemno zapleten in dolgotrajen,« so zapisali in nadaljevali, da so kljub navedenemu do letošnjega avgusta prejeli skoraj 2.000 pobud občanov, med njimi večino za določanje novih stavbnih zemljišč na kmetijskih zemljiščih.

»V maju 2017 smo 909 pobud izločili iz postopka obravnave, ker smo ugotovili, da ne izpolnjujejo z zakonom predpisanih pogojev glede skladnosti s cilji prostorskega razvoja občine, upoštevanja varstvenih in varovalnih omejitev v prostoru, ustreznosti z vidika urbanističnih meril in možnosti opremljanja zemljišč za gradnjo. Vsi pobudniki so o tem prejeli pisno obvestilo, preostale pobude pa so v obravnavi. Ali bo obravnava pozitivna ali ne, bo razvidno po sprejetju dokumenta na občinskem svetu, večinoma pa že prej, v fazi javne razgrnitve, ko bo pojasnjeno in utemeljeno, zakaj je bila vsaka posamična pobuda zavrnjena ali odobrena. To je skladno z določilom zakona, ki predpisuje, da se javnost seznanja in ji omogoča vpogled ter odzivanje na gradiva v postopkih priprave prostorskih aktov prek storitev prostorskega informacijskega sistema, lahko pa tudi na druge načine, če tako določa ta zakon.«

Ob tem so še podarili, da so oz. bodo avtorju anonimke, podobno kot vsem drugim pobudnikom, ki pobude oddajajo osebno na pristojnem oddelku mestne občine, »vedno pojasnili, da so pobude po svoji naravi predlogi za spremembo predpisa, ki se pripravljajo, v dolgotrajnem in zapletenem postopku usklajevanja javnih in zasebnih interesov. Takšne pobude niso vloge iz naslova upravnih pravic, ki se izdajajo v zakonsko določenih rokih. Za večino pobud, ki so po svoji naravi širjenje stavbnih zemljišč na nestavbna zemljišča, pa jih opozorimo, da je njihova pozitivna rešitev ob trenutni zalogi nepozidanih stavbnih zemljišč izjemno malo verjetna. Navedeno pa ne pomeni, da je priprava sprememb OPN zastala, od leta 2018 naprej se je le upočasnila. Upočasnitev postopka pa je zaradi velike systemske spremembe zakonodaje, ki povsem na novo določa temeljne pojme o **gradbenih parcelah**, vrstah objektov, drugih posegov v prostor, strokovno upravičena. Dokument, ki je neposredna podlaga za izdajo gradbenih dovoljenj in komunalno opremljanje zemljišč, mora biti v določilih izjemno jasn in nedvoumen.«

»Smo nemočni in čakamo, čas pa teče,« je še pisalo v pismu, ki se je sklenilo z željo, da bi tudi oni prišli »na županovo prioritetno listo«. Glede tega so z MO Novo mesto odgovorili:

»Prednostnih list ni, vse pobude občanov so evidentirane po vrstnem redu datuma prispetja in vse se obravnavajo v istem postopku in skupnem dokumentu. Glede tistih pobud, ki so podane z namenom, da se za gradnjo stanovanjske stavbe čim prej spremeni namembnost iz kmetijskega zemljišča v stavbno, pa je z vidika »prednostne obravnave« gotovo najboljša odločitev, da se poišče lokacijo za gradnjo na še nepozidanih stavbnih zemljiščih.«

Če navedbe z občine ne držijo, avtorjem svetujemo, da se na uredništvo obrnejo osebno s konkretnim primerom.

Članek je bil objavljen v 36. številki Dolenjskega lista z dne, 5. september 2019.

M. Martinović

Nemška In Slovenska Podjetja Na Ohlajanje Gospodarstva Tokrat Bolje Pripravljena

Avtor: Urednik Datum: 23. Okt 2019

GOSPODARSTVO

Ni razlogov za pesimizem, je pa treba biti realist glede tega, da nedvomno prihaja do ohlajanja gospodarstva, ki bo vplivalo tudi na slovenska podjetja, a prepričana sem, da ne bo šlo za krizo takih razmer, kot smo jo imeli pred desetletjem, je danes v Mariboru povedala direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice Gertrud Rantzen.

Rantznova je bila gostja poslovno-izobraževalnega zajtrka v organizaciji revije Direktor in družbe Targo Finance, ki je potekal v Poslovni coni Tezno. Kot je povedala, so tako nemška kot slovenska podjetja po zaslugi zelo dobrega poslovanja na morebitno novo krizo precej bolje pripravljena, kot je to bilo ob prejšnji globalni krizi.

Slovenski gospodarski minister Zdravko Počivalšek je nedavno ob podelitvi nagrad najboljšim podjetjem v Podravju dejal, da krizo kličejo tudi mediji in ker si jo tako želimo, jo bomo tudi dobili. Nemška gostja se z njim do neke mere strinja, saj je marsikdaj o tem več govorjenja kot realnosti.

Po njenih besedah so v nemškem gospodarstvu že nekaj časa signalizirali, da ni več tako velike rast kot zadnja leta, ki so jih nekateri imenovali kar za gospodarski čudež številka dva. "Vsem je bilo jasno, da tako ne more ostati ves čas in da bo prišlo do upočasnitve. Do te že prihaja, za kar je kar nekaj razlogov," je dejala.

Med temi je omenila gospodarsko vojno med ZDA in Kitajsko, ki precej vpliva na nemško strojno industrijo, ter seveda evropsko nedokončano zgodbo okoli brexita, saj podjetja zaradi nejasnosti ne vedo, kako bi ravnala in kaj se bo po njem zgodilo.

Najbolj je trenutno v Nemčiji po besedah Rantznove prizadeta avtomobilska industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatere druge panoge, kot sta **gradbeništvo** in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi potrošnji.

“Trenutni izračuni kažejo na enoodstoten padec gospodarske rasti in za zdaj kaže na rahel padec, vendar ne najverjetneje zgolj kratkoročno. Še zdaleč pa to ne bo takšnega obsega, kot smo mu bili priča pred desetletjem. Podjetja so se namreč na to boljše pripravila,” je prepričana Rantznova, ki večji problem in izziv za nemško gospodarstvo vidi v pomanjkanju kvalificirane delovne sile.

Ob tem direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice potrjuje tudi, da slovensko gospodarstvo lahko občuti trenutni padec v Nemčiji, kar so ji zlasti predstavniki avtomobilske industrije, ki prejemajo manj naročil, že sporočali. Po eni strani je to zaradi pomanjkanja delovne sile tudi v Sloveniji celo dobrodošlo, vsekakor pa so tudi slovenska podjetja, ki so bila pred desetimi leti zelo prizadeta, boljše pripravljena na sedanji padec rasti.

“Tako nemška kot slovenska podjetja so v tistih časih prejela lekcijo in danes ne stavijo več le na kratkoročne dobičke, pač pa so bolj previdna in razmišljajo tudi o časih, ko ni vse idealno,” pravi Rantznova in dodaja, da se zdaj podjetniki, še zlasti manjši, kakršnih je v Sloveniji večina, zdaj znajo hitreje prilagoditi na potrebe trga.

Slovensko gospodarstvo je po njenih besedah pomemben partner za Nemčijo, saj se je blagovna menjava med državama začela pri štirih milijardah evrov, zdaj pa ta znaša že okoli 12 milijard evrov. To je na primer dvakrat toliko kot menjava z Grčijo, ki je sicer bistveno večja država.

Še vedno je tudi dovolj priložnosti za krepitev sodelovanja, poleg avtomobilske branže v luči demografskih sprememb predvsem na področju inovativnih rešitev za zagotavljanje zdravstvene in wellness oskrbe, težje je prodreti na področju živilske industrije, a tudi tam obstajajo tržne niše, kot je področje zdrave ali veganske prehrane. Veliko priložnosti v prihodnje vidi tudi na področju energetike.

“V Sloveniji je veliko malih podjetij, ki so zelo inovativna ter so zagotovo lahko zelo zanimiva za nemška podjetja, a je potrebno poiskati pot do njih. Prednost slovenskih podjetij v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi je tudi v tem, da so sposobna izdelati enako ali celo bolj kakovostne proizvode kot nemška, hkrati pa so vendarle tudi precej cenejša,” je še dodala Rantznova. (sta)

23.10.2019 13:27

Nemška in slovenska podjetja na ohlajanje gospodarstva tokrat bolje pripravljena

Maribor, 23. oktobra (STA) - Ni razlogov za pesimizem, je pa treba biti realist glede tega, da nedvomno prihaja do ohlajanja gospodarstva, ki bo vplivalo tudi na slovenska podjetja, a prepričana sem, da ne bo šlo za krizo takih razmer, kot smo jo imeli pred desetletjem, je danes v Mariboru povedala direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice Gertrud Rantzen.

Rantzenova je bila gostja poslovno-izobraževalnega zajtrka v organizaciji revije Direktor in družbe Targo Finance, ki je potekal v Poslovni coni Tezno. Kot je povedala, so tako nemška kot slovenska podjetja po zaslugi zelo dobrega poslovanja na morebitno novo krizo precej bolje pripravljena, kot je to bilo ob prejšnji globalni krizi.

Slovenski gospodarski minister Zdravko Počivalšek je nedavno ob podelitvi nagrad najboljšim podjetjem v Podravju dejal, da krizo kličejo tudi mediji in ker si jo tako želimo, jo bomo tudi dobili. Nemška gostja se z njim do neke mere strinja, saj je marsikdaj o tem več govorjenja kot realnosti.

Po njenih besedah so v nemškem gospodarstvu že nekaj časa signalizirali, da ni več tako velike rast kot zadnja leta, ki so jih nekateri imenovali kar za gospodarski čudež številka dva. "Vsem je bilo jasno, da tako ne more ostati ves čas in da bo prišlo do upočasnitve. Do te že prihaja, za kar je kar nekaj razlogov," je dejala.

Med temi je omenila gospodarsko vojno med ZDA in Kitajsko, ki precej vpliva na nemško strojno industrijo, ter seveda evropsko nedokončano zgodbo okoli brexita, saj podjetja zaradi nejasnosti ne vedo, kako bi ravnala in kaj se bo po njem zgodilo.

Najbolj je trenutno v Nemčiji po besedah Rantzenove prizadeta avtomobilska industrija, kar pa je tudi posledica nujnega prilagajanja avtomobilom okoljskim spremembam, ki zahteva več investicij. Nekatere druge panoge, kot sta **gradbeništvo** in storitvena dejavnost, še vedno poslujejo razmeroma solidno, to pa velja tudi za trgovino, saj se višji dohodki državljanov poznajo tudi pri njihovi potrošnji.

"Trenutni izračuni kažejo na enoodstoten padec gospodarske rasti in za zdaj kaže na rahel padec, vendar ne najverjetneje zgolj kratkoročno. Še zdaleč pa to ne bo takšnega obsega, kot smo mu bili priča pred desetletjem. Podjetja so se namreč na to boljše pripravila," je prepričana Rantzenova, ki večji problem in izziv za nemško gospodarstvo vidi v pomanjkanju kvalificirane delovne sile.

Ob tem direktorica Slovensko-nemške gospodarske zbornice potrjuje tudi, da slovensko gospodarstvo lahko občuti trenutni padec v Nemčiji, kar so ji zlasti predstavniki avtomobilske industrije, ki prejemajo manj naročil, že sporočali. Po eni strani je to zaradi pomanjkanja delovne sile tudi v Sloveniji celo dobrodošlo, vsekakor pa so tudi slovenska podjetja, ki so bila pred desetimi leti zelo prizadeta, boljše pripravljena na sedanji padec rasti.

"Tako nemška kot slovenska podjetja so v tistih časih prejela lekcijo in danes ne stavijo več le na kratkoročne dobičke, pač pa so bolj previdna in razmišljajo tudi o časih, ko ni vse idealno," pravi Rantzenova in dodaja, da se zdaj podjetniki, še zlasti manjši, kakršnih je v Sloveniji večina, zdaj znajo hitreje prilagoditi na potrebe trga.

Slovensko gospodarstvo je po njenih besedah pomemben partner za Nemčijo, saj se je blagovna menjava med državama začela pri štirih milijardah evrov, zdaj pa ta znaša že okoli 12 milijard evrov. To je na primer dvakrat toliko kot menjava z Grčijo, ki je sicer bistveno večja država.

Še vedno je tudi dovolj priložnosti za krepitev sodelovanja, poleg avtomobilske branže v luči demografskih sprememb predvsem na področju inovativnih rešitev za zagotavljanje zdravstvene in wellness oskrbe, težje je prodreti na področju živilske industrije, a tudi tam obstajajo tržne niše, kot je področje zdrave ali veganske prehrane. Veliko priložnosti v prihodnje vidi tudi na področju energetike.

"V Sloveniji je veliko malih podjetij, ki so zelo inovativna ter so zagotovo lahko zelo zanimiva za nemška podjetja, a je potrebno poiskati pot do njih. Prednost slovenskih podjetij v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi je tudi v tem, da so sposobna izdelati enako ali celo bolj kakovostne proizvode kot nemška, hkrati pa so vendarle tudi precej cenejša," je še dodala Rantzenova.

SLAVKO KASTELIC

IIoT - industrijski internet stvari - se v proizvodnih podjetjih pojavlja predvsem zaradi poslovnih potreb

15.10.2019 | 14:30

Čas branja: 5 min

Področje integracije podatkov postaja vse bolj kompleksno in zahteva vse več znanja, saj je pravilna izvedba odločilna za uspešno delovanje rešitev IIoT

.....

eNovice Tovarna leta

Tovarna leta – **najboljši primeri** tehnološko naprednih praks in digitalizacije v **proizvodnih podjetjih**.

Potrdite prijavo »

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje biltena Tovarna leta ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Odjavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.
[Politika zasebnosti](#)

Vse večje zahteve po množičnih prilagoditvah izdelkov, zapletenost globalnih dobavnih verig, zniževanje stroškov, hitrejša proizvodnja, izboljšana varnost in prihajajoča kriza, ki se že kaže predvsem v avtomobilski industriji, so samo nekateri izmed izzivov, ki proizvodna podjetja silijo v iskanje novih in učinkovitejših poti za ohranjanje konkurenčnosti.

Digitalna preobrazba proizvodnje je ena izmed možnosti za izboljšanje delovanja proizvodnih in dobavnih verig, pot do te preobrazbe pa je industrijski internet stvari (Industrial Internet of Things – IIoT). Ta temelji na mreži senzorjev za zbiranje kritičnih proizvodnih podatkov in uporablja programsko opremo, ki te podatke spremeni v dragocen vpogled v učinkovitost proizvodnih postopkov.

Foto: Press

Po ocenah stroke bi bi izboljšave na področju upravljanja in vzdrževanja proizvodnih sredstev na podlagi aplikacij IIoT podjetjem lahko prihranile več kot 300 milijard evrov na leto, pravi Slavko Kastelic, partner v družbi CRMT.

Podjetja imajo vrsto razlogov za uvedbo IIoT

Optimizacija upravljanja zalog, skrajševanje časovnih izpadov strojev, prožnejše delovanje in učinkovitejša raba energije znižujejo operativne stroške podjetij in celo ustvarjajo nove vire prihodka. Posledica je tudi precejšnje skrajšanje časa proizvodnega cikla, kar podjetjem v naslednjem koraku omogoča premik od serijske do individualne proizvodnje. Gre za proizvodnjo izdelkov, prilagojenih potrebam določenega kupca, hkrati pa se ohranja velik obseg proizvodnje. Primer je avtomobilska industrija, kjer je tako rekoč že vsak avtomobil drugačen.

V tako zapletenih postopkih IIoT postane vir zanesljivih podatkov v realnem času in tako omogoča premišljeno načrtovanje ter organizacijo proizvodnje na vseh ravneh. Nosljive naprave in senzorji v delovnih prostorih medtem opozarjajo na potencialne nevarnosti, kar izboljša varnost in posledično prav tako optimizira celoten proizvodni proces. Po ocenah stroke bi izboljšave na področju upravljanja in vzdrževanja proizvodnih sredstev na podlagi aplikacij IIoT podjetjem lahko prihranile več kot 300 milijard evrov na leto.

Največji izziv je podatkovno **inženirstvo**

Pri uvajanju IIoT podjetja najpogosteje naletijo izzive, povezane z velikimi naložbami in negotovostjo glede njihove donosnosti, z varnostjo podatkov in pomanjkanjem usposobljenih zaposlenih. Uvedba IIoT namreč vključuje več kategorij naložb, vključno s strojno in programsko opremo ter kadri. Podjetja morajo upoštevati tudi, kako hitro lahko uvedejo IIoT in kdaj lahko pričakujejo vrnitev naložbe.

Raziskava Bsquare kaže, da je 86 odstotkov podjetij že začelo uvajati rešitve IIoT in kar 84 odstotkov jih trdi, da je IIoT izjemno učinkovit. Raziskava tudi odkriva, da podjetja nadaljujejo preobrazbo z uvajanjem naprednih aplikacij IIoT, ki vključujejo napredno analitiko in avtomatizacijo.

Vendar težava nastane, ko podjetja nimajo kadrov z izkušnjami pri uvajanju IIoT. **Inmarsat** je v svoji raziskavi ugotovil, da se s tem srečuje kar 72 odstotkov podjetij po vsem svetu, neka druga raziskava pa je odkrila, da zaposlenim primanjkuje predvsem analitičnega znanja in izkušenj z velikimi podatki, znanja na področju vgrajenega razvoja programske opreme in vgrajene elektronike ter znanja o varnosti IT in umetni inteligenci.

Podjetja imajo zato lahko velike izzive pri uvajanju rešitev IIoT v proizvodni ekosistem, predvsem pri varnem vključevanju IT in industrijskega okolja (OT) ter zagotavljanju brezhibne konvergence. To je še posebej težko, ker so imeli sistemi v preteklosti različne cilje, saj so bili zgrajeni na podlagi različnih tehnologij in omrežij.

Danes hitro sprejetje protokolov Ethernet na strojni ravni in hitro razširjanje spletnih uporabniških vmesnikov postopoma olajšujeta proces integracije, vendar je izziv še treba rešiti.

Hkrati se morajo podjetja zavedati, da IIoT povečuje tveganje za kibernetne napade, sploh če so naprave in senzorji povezani v oblak. Poročilo Verizon's 2017 **Data Breach Investigations Report** je namreč razkrilo 1.935 vdorov in 42.068 incidentov, kar pomeni, da nobeno podjetje ali industrija ni popolnoma varna pred kibernetnimi napadi. **Gartner** celo napoveduje, da se bo število tovrstnih napadov še povečevalo.

Podjetja imajo vse več izzivov z zbiranjem in obdelavo podatkov

Na vseh področjih uvajanja IIoT in s tem tudi v proizvodnih podjetjih pa je največji izziv zagotavljanje ustrezne arhitekture in infrastrukture za dovolj hitro in kakovostno zbiranje, obdelavo in posredovanje podatkov. Podatke je namreč treba s senzorjev shranjevati, urediti in povezati z vseh informacijskih sistemov, ki jih uporablja podjetje. Te podatke je nato treba pripraviti v obliki, ki bo razumljiva in enostavno dostopna tako uporabnikom za nadzor in upravljanje proizvodnje kot tudi napravam in sistemom, ki delujejo na podlagi teh podatkov.

V grobem razdelimo okolje na tri komponente – generiranje, pripravo in uporabo podatkov. Kompleksnost integracije podatkov povečujejo velike količine podatkov, ki so pri IIoT vsaj za velikostni razred večje kot pri klasični proizvodnji. V proizvodnji namreč srečamo stroje in naprave, ki so stari tudi več kot 20 let in so z zunanjim svetom, vsaj kar zadeva prenos podatkov, izjemno slabo ali pa sploh niso povezani. Na drugi strani pa srečamo najsodobnejše robote, ki so že naravno povezani v podatkovno omrežje podjetja. Področje integracije podatkov torej postaja vse bolj kompleksno in zahteva vse več znanja, saj je pravilna izvedba odločilna za uspešno delovanje rešitev IIoT.

Slavko Kastelic je partner v družbi CRMT, več informacij [tukaj](#).

JE KRIŽNO LEPLJEN LES BETON PRIHODNOSTI?

Po stoletju splošne uporabe betona v gradbeništvu je ta trčil ob omejitve, ki jih narekujejo zlasti ukrepi za zmanjšanje energijske potratnosti pri proizvodnji gradbenih materialov, ogrevanju in ohlajanju ter tudi pri razgradnji stavb. »V okviru trajnostnega razvoja družbe je predvsem gradbeništvu tisti segment, kjer lahko z uporabo naravnih materialov veliko pripomoremo k manjšim izpustom toplogrednih plinov ter zmanjšamo porabo energije tako za proizvodnjo gradbenih elementov kot za ogrevanje in ohlajanje stavb, zgrajenih iz ekoloških naravnih materialov. Predvsem pa lahko zmanjšamo vpliv gradbenih materialov na okolje po odsluženi življenjski dobi lesene konstrukcije objekta,« pravi Bruno Dujič, direktor in vodja razvoja v podjetju CBD.

Gradbeni produkt tudi še po razgradnji

Po njegovih besedah je lesena masivna konstrukcija iz križno lepljenih elementov edina, ki ima po razgradnji objekta še vedno lastnost gradbenega produkta, saj jo lahko s krojenjem preoblikujemo in znova sestavimo v nov konstrukcijski sistem, po vseh odsluženih konstrukcijskih ciklih pa je še vedno energent.

Xlam čedalje pogosteje izriva klasično gradnjo

Nove tehnologije predelave lesa omogočajo izdelavo najrazličnejših novih gradbenih izdelkov. Tako inovativna trajnostna gradnja večstanovanjskih in javnih objektov temelji predvsem na uporabi lesenih masivnih križno lepljenih elementov (Xlam). Po svetu se po Dujičevih besedah čedalje bolj uporablja konstrukcijski sistem Xlam z uporabo lesenih masivnih križno lepljenih elementov CLT (Cross Laminated Timber). Gre za leseno masivno gradnjo, kjer so stene Xlam CLT in medetažne plošče izdelane iz šest do več kot 30 centimetrov debelih večslojnih panelov, ki so lahko veliki do 50 kvadratnih metrov. »Tovrstne konstrukcije imajo izjemne prednosti pri požarni in potresni odpornosti, hkrati pa zaradi enovitega lesenega masivnega ovoja ponujajo izjemno bivalno ugodje in počutje,« pravi Dujič. »So najbližja alternativa klasični gradnji, saj s polnim masivnim elementom popolnoma nadomestijo zid v klasični gradnji, vsi drugi sloji izolacije in finalizacije objekta pa se izvedejo na leseno masivno konstrukcijo.«

Najbolj občutljivi zadevi ostajata vlaga in zvok

Velik napredek pri leseni gradnji je bil v zadnjem desetletju narejen predvsem na področjih potresne in vetrne odpornosti ter požarne varnosti. »Še vedno

V Rožni dolini v Ljubljani raste vila blok, ki bo nad kletno etažo v celoti izveden v leseni masivni konstrukciji Xlam CLT - tudi stopnišče in jašek za dvigalo.

po ostaja težava pri vlagi in zvoku, in to predvsem zaradi neznanja projektantov, arhitektov, izvajalcev in ne nazadnje tudi investitorjev, ki jih navadno tako pri izdelavi projektne dokumentacije kot pri izvedbi zanima le najnižja cena, leseno gradnjo pa nenehno primerjajo s klasično.«

Leseno gradnjo je treba po Dujičevih besedah skrbno konstruirati in pravilno načrtovati. Pri tem je predvsem arhitekt tisti, ki mora nujno imeti potrebna znanja, da bo na koncu pod njegovim projektantskim nadzorom lesena gradnja kakovostna. To pomeni, da mora objekt poleg bistvenih zahtev glede nosilnosti in stabilnosti izpolnjevati tudi druge pogoje, med katerimi sta pomembni predvsem zaščita pred vlago in akustika oziroma prenos zvoka.

Lesene gradnje čedalje več tudi v Sloveniji

Po elementih Xlam CLT posega tudi sodobna arhitektura v Sloveniji. V tem sistemu se gradi čedalje več vrtcev, šol, športnih objektov, telovadnic, hotelov in poslovnih objektov. Čedalje več je tudi večstanovanjskih stavb. Trenutno se gradi štirietažni večstanovanjski vila blok v Rožni dolini, ki ima izjemno razgibano strukturo. Pri njegovi zasnovi in izvedbi so upoštevali vsa pravila glede zaščite pred vlago in prenosom zvoka. Objekt je nad kletno etažo v celoti izveden v leseni masivni konstrukciji Xlam CLT - tudi stopnišče in jašek za dvigalo, ki sta zasnovana kot z dveh strani odprta prosojna zastekljena konstrukcija. Specifičnost izvedbe je po Dujičevih besedah v tem, da objekt zaradi lahkotnosti ni temeljen na pilotih, kar bi bilo na tej lokaciji potrebno, če bi ga gradili klasično.

U V O D N I K

Škarje, beton in stanovanjski zakon

Državljeni upravičeno pričakujejo možnost izbire, ki je, drugače kot v urejenih državah Evropske unije, zdaj tako rekoč nimajo. Ali bodo stanovanje kupili ali kakovostno živeli v najetih institucionalnih stanovanjih s primerno najemnino.

»Če investitor danes kupi zemljišče, kvadratnega metra stanovanja v Sloveniji ni mogoče zgraditi za manj kot 1.600 evrov, v Ljubljani je ta cena še višja,« mi je zatrdil eden izmed direktorjev slovenskih gradbenih podjetij. Dejstvo je, da so se cene gradbenih del zvišale, pri čemer statistika navaja precej nižje vrednosti, kot ocenjujejo gradbinci. Zato je zelo težko preveriti, ali je trditev mojega sogovornika točna. Dejstvo pa je, da se je stanovanjski trg znašel v škarjah pomanjkanja novih stanovanj in previsokih cen.

Ko smo preverjali razmere na nepremičninskem trgu v večjih slovenskih mestih, smo trčili ob paradoks. Povpraševanje po nepremičninah je veliko, vendar ni nove ponudbe, zato je prometa vse manj. Cene so nehale rasti, saj so dosegle ravni, ki so za kupno moč srednjega sloja še komaj sprejemljive. Kakovostna rabljena stanovanja so prodana oziroma se kupci zanje skoraj stepejo, takoj ko ta pridejo na trg.

Razvijalci stanovanjskih projektov so postali izjemno previdni in - z izjemo Ljubljane, po desetih letih se gradi tudi v Mariboru - večjih stanovanjskih sosesk ne načrtujejo. Gradijo sicer manjše večstanovanjske stavbe, ki pa ne morejo zadostiti povpraševanju. Na eni strani so omejeni s kupno močjo lokalnega prebivalstva, na drugi z visokimi cenami zemljišč, komunalnimi prispevki, projektiranjem in ceno gradnje. Tveganja so glede na pričakovani dobiček previsoka.

Tako je izključno zaradi liberalizacije slovenskega trga stanovanj, kjer je veljalo le pravilo ponudbe in povpraševanja. Če k temu dodamo še visoke cene zemljišč in visoko gradbeno konjunkturo, so razmere še bolj žgoče. Zato lahko le upamo, da bodo predlog novega stanovanjskega zakona, ki ga je ministristvo za okolje in prostor predstavilo sredi oktobra in je zdaj v javni obravnavi, čim prej sprejeli in udejanjili. Predlog tega zakona na prvo mesto postavlja gradnjo javnih najemnih stanovanj, teh naj bi v prihodnjih desetih letih zgradili okoli deset tisoč, ter sistem za obračunavanje najemnin in stanovanjskih dodatkov.

Vasilij Krivec

vasilij.krivec@finance.si

Razvijalci stanovanjskih projektov so postali izjemno previdni in - z izjemo Ljubljane, po desetih letih se gradi tudi v Mariboru - večjih stanovanjskih sosesk ne načrtujejo.